

Chapter: 9

Q.1 दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा.

3

- 1 ..... मध्ये महाराष्ट्रात सकस आहार – योजना सुरु करण्यात आली.
अ. १९७०-७१ ब. १९८०-८१ क. १९९०-९१ ड. १९९२-९३
- 2 युनेस्कोने १९७२ मध्ये ..... प्रसार गौरवाचे आंतरराष्ट्रीय पारितोषिक महाराष्ट्राला दिले.
अ. उद्योग ब. शेती क. क्रिडा ड. साक्षरता
- 3 ब्रिटीशांच्या काळात रेल्वेत ..... प्रकार होते.
अ. तीन ब. दोन क. पाच ड. चार

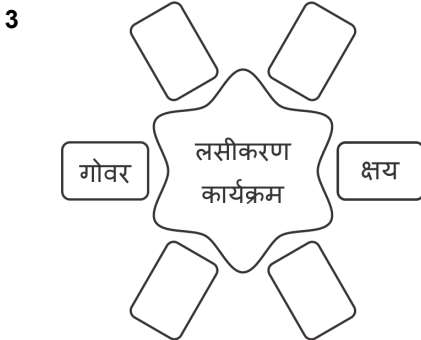
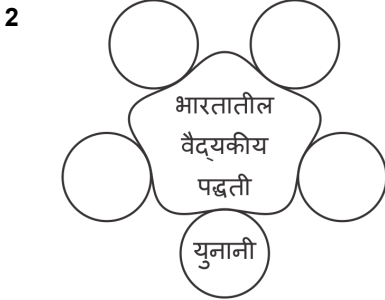
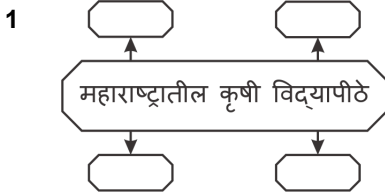
Q.2 पुढीलपैकी चुकीची जोडी ओळखा

1

i.	डॉ. जॉनी - मूत्रपिंड प्रत्यारोपण
ii.	डॉ. प्रमोद शेठी - कृत्रिम अवयव
iii.	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर - टेस्ट ट्यूब बेबी
iv.	रामचंद्र शर्मा - कुशल कारागीर

Q.3 पुढील संकल्पनाचित्र पूर्ण करा.(Any Three)

6

Q.4 पुढील विधाने सकारण स्पष्ट करा.

- 1 १९६९ मध्ये 'ग्रामीण विद्युतीकरण निगम' स्थापण्यात आले.
- 2 ग्रामीण पाणीपुरवठा योजना सुरु करण्यात आली.
- 3 पल्स पोलिओ लसीकरणाची मोहीम हाती घेण्यात आली.

Q.5 दिलेल्या उतान्याचे वाचन करून त्यांवर आधारित प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- 1 कल्याणकारी राज्य स्थापन करण्याचे उद्दिष्ट भारताच्या संविधानातच नमूद करण्यात आलेले आहे. असे नमूद करणारा भारत हा जगातील पहिला देश आहे. भारतीय नागरिकांना पूर्ण रोजगार, आरोग्यसुविधा, शिक्षण व विकासाची संधी उपलब्ध करून देणे हे समाजकल्याण कार्यक्रमाचे उद्दिष्ट आहे. भारतीय समाजात आर्थिक, सामाजिक, शैक्षणिक, सांस्कृतिक विषमता मोठ्या प्रमाणावर आहे. स्त्रिया, मुले, दिव्यांग, अनुसूचित जाती व जमाती, अल्पसंख्याक यांच्यापर्यंत विकासाच्या संधी पोहचणे आवश्यक आहे. स्वातंत्र्योत्तर कालखंडात सरकारसमोरील ते सगळ्यांत मोठे आव्हान होते. यासाठी भारत सरकारने समाजकल्याण खाते १४ जून १९६४ साली स्थापन केले. या मंत्रालयाअंतर्गत पोषण आणि बालविकास, सामाजिक सुरक्षा व सामाजिक संरक्षण, स्त्री कल्याण व विकास हे कार्यक्रम राबवले जातात. अशाच प्रकारची व्यवस्था घटकराज्य पातळीवर करण्यात आली आहे.

- i. संविधानात कल्याणकारी राज्य स्थापन करण्याचे उद्दिष्ट नमूद करणारा पहिला देश कोणता?
- ii. भारतीय समाजात कोणत्या गोष्टींमध्ये मोठ्या प्रमाणात विषमता आहे?
- iii. सामाजिक विकास घडविण्यासाठी आपण समाजकल्याण खात्याकडे कोणते कार्यक्रम सुचवाल.